

Türkiye’de Tarih Eğitimi ile İlgili Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi*

Evaluation of Graduate Theses About History Education in Turkey

Necdet HAYTA

Gazi Üniversitesi, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı, E-mail: nhayta@gazi.edu.trorcid.org/0000-0002-8707-3637

Ş. Gülin KARABAĞ

Gazi Üniversitesi, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı, E-mail: gkarabag@gazi.edu.trorcid.org/0000-0001-7716-0932

Aslı GÖVERCİN

Gazi Üniversitesi, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı, E-mail: asli.govercin@gazi.edu.trorcid.org/0000-0003-0377-0695

Article Info

Article Type	Research & Theoretical
Received	18.03.2020
Accepted	22.05.2020
DOI	10.17497/tuhed.705751
Corresponding Author	Aslı Gövercin
Cite	Hayta, N., Karabağ, Ş., ve Gövercin, A. (2020). Türkiye’de tarih eğitimi ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. <i>Turkish History Education Journal</i> , 9(1), 248-262. DOI: 10.17497/tuhed.705751

*Bu çalışma 10-12 Ekim 2019 tarihleri arasında Bolu’da düzenlenen VI. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu’nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Öz: Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı alanında yapılmış lisansüstü tezleri incelemek ve bu çalışmalardan elde edilen sonuçlardan hareketle tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı ile ilgili çeşitli öneriler geliştirmektir. Çalışmanın tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı alanında hazırlanmış olan lisansüstü tezlerin; yazarların cinsiyetlerine, yapılış yıllarına, hazırlandığı üniversitelerine, enstitülerine, danışman unvanlarına, türüne, çalışma desenine, konularına (temalarına) göre inceleyerek bu alanda yapılan tezlerin genel çerçevesini görmek bakımından yararlı olacağı düşünülmektedir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması uygulanmıştır. Bu çerçevede doküman incelemesi yapılan bu çalışmada dokümanlara ulaşma, orijinalliğin kontrol edilmesi, dokümanların anlaşılması, verinin analiz edilmesi ve verinin kullanılması şeklinde beş aşama izlenmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında Ulusal Tez Merkezi’ndeki ayrıntılı tarama seçeneğiyle “tarih eğitimi”, “tarih öğretimi”, “tarih yazımı”, “tarih yazıcılığı”, “tarih ders kitapları”, “lise tarih” ile “tarih ve öğretmen” anahtar kelimelerinde geçen toplamda 345 teze ulaşılmıştır. Tezlerin hepsi tek bir Excel dosyasında birleştirilmiş, farklı anahtar kelimelerde tekrarlanan tezler, özeti olmayan ve konuyla ilgisi olmayan 40 tez çıkarılmıştır. Toplamda 251’i yüksek lisans, 54’i doktora olmak üzere toplam 305 tez çalışma kapsamına alınmıştır. Bulgulara göre; ilk yüksek lisans tezinin 1991 yılında, doktora tezinin ise 1997 yılında yapıldığı belirlenmiştir. Yüksek lisans tezlerinde en çok işlenen tema “Strateji-Yöntem-Teknik”, doktora tezlerinde ise “Strateji-Yöntem-Teknik”, “Beceri Eğitimi”, “Tarih Yazıcılığın Tarihçesi” ve “Diğer Ülkelerin Tarih Eğitimi” temalarının olduğu görülmüştür. Lisansüstü tezlerin %28’inin çalışma desenlerinin belirsiz olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Tarih Öğretimi, Tarih Yazıcılığı, Lisansüstü Tezler

Abstract: The aim of this study is to examine the graduate theses made in the field of history education, teaching and writing in Turkey and to develop various suggestions related to history education, teaching, and writing based on the results obtained from these studies. It is thought that the theses prepared in the field of history education, teaching and writing will be useful in terms of examining according to their gender of authors, years of construction, universities, institutes, advisor titles, type, method, subjects (themes) and to see the general framework of the theses made in this field. A case study, one of the qualitative research methods, was applied in the research. From the National Thesis Center, 345 theses were reached with the keywords "history education", "history teaching", "history", "history writing", "history textbooks", and "history and teacher". All of the theses were combined in a single Excel file, scanned again for different keywords and 40 theses with no summary and no relevance to the subject were taken out. A total of 305 theses, 251 of which are masters and 54 of which are Ph.D., were included in the scope of the study. According to the findings; the first master's thesis was made in 1991 and the doctoral thesis was made in 1997. The most common theme in the master's thesis is "Strategy-Method-Technique", in the Ph.D. these the most common themes are "Strategy-Method-Technique", "Skill Training", "History of Historiography" and "History Education in Other Countries". It was found out that in 28% of the post-graduate theses the study patterns were uncertain.

Keywords: History Education, History Teaching, Historiography, Graduate Theses

Extended Summary

Purpose

The aim of this study is to examine graduate Theses in the fields of history education, history teaching and history writing in Turkey. The aim of this course is to develop various

suggestions in the fields of history education, history teaching and history writing based on the results obtained from these studies. The previous study of Turan & Aslan's (2016) examined 98 and Bay's (2019) study examined 111 graduate theses on history education. In this study, 305 graduate theses on history education, teaching and writing were examined. In this respect, it is hoped that the research will contribute to the field. This research is limited to the results of the screening conducted at the National Thesis Center until 01.08.2019.

Method

In this study, a case study was conducted with qualitative research methods. The data collected were examined by descriptive analysis. During the first phase of the research, via the detailed scan option on the homepage of the National Thesis Center, 345 theses including the keywords "history education", "teaching history", "history", "historiography", "history textbooks", "high school history" and "history and teacher" were reached. All of the theses were combined in a single Excel file, scanned again for different keywords and 40 theses with no summary and no relevance to the subject were taken out. A total of 305 theses, 251 of which are masters and 54 of which are Ph.D., were included in the scope of the study.

Results and Discussion

In Turkey, the importance of history has always been very important and "people who do not know their past cannot guide their future" has become an official motto. While this is the case, studies on history education are still very recent. According to the data of the National Thesis Center, the first thesis for history education in Turkey belongs to a very late period, 1991. It was determined that the most theses at the master's level were made between 2006-2010 and the most theses at the doctoral level were prepared in the 2011-2015 phase. When we look at the universities where the graduate theses are made, it is seen that Gazi University is decisively ahead of other universities in both master's (57) and doctoral (21) theses. When we look at the working method of the master's theses prepared in the subjects of history education, teaching, and writing, it is seen that in 37% of them the situation analysis pattern among the qualitative methods was used. In Turkey, the study patterns of 28% of the graduate theses prepared on the subjects of history education, teaching and writing are "uncertain". When one looks at the topics (themes) of the graduate theses prepared in the subjects of history education, teaching, and writing, it is seen that the theses were produced in the theme of "strategy-method-technique". This suggests that there is a tendency among scholars to adopt new approaches in teaching history, moving away from the traditional understanding. The themes of "image-perception", "textbook review", "skill education", "values education", "history teachers and their problems", "philosophy of history", "program evaluation", "history education of other countries" is close in number and range between 10-20. On the other hand, the themes of "biography", "history of history education", "local history" and "comparative education" are 10 and six and are the least studied subjects. In the doctoral theses prepared on the subjects of history education, teaching, and writing, it is observed that "strategy-method-technique", "skill training", "history of historiography" and "history education of other countries" are studied. In contrast, the least studied subjects are "textbook review", "program evaluation", "local history" and "comparative education" were studied.

The reason for the decrease in postgraduate theses in recent years, in 2013, Higher Education Institution closed the field teaching programs in education faculties and reopened it after one year, but its quota was limited to 20 students. This led to fewer undergraduate graduates and, accordingly, fewer students to continue their postgraduate studies. Gazi University is the university that produces the highest number of theses at both master and doctorate levels. The main reason for this is that a major part of the research assistants at other universities completed their graduate studies at Gazi University in 1997 with the restructuring of the education faculties. The patterns of most of the postgraduate theses are uncertain. The main reason for being “uncertain” was that education was restructured after 1997, and education theses were held at social sciences institutes until educational sciences institutes were established in this process. Even in recent theses, the existence of methodological problems may be an indication that sufficient knowledge and skills cannot be gained in postgraduate programs on scientific research methods or that this important issue is not paid attention in thesis approval procedures.

Conclusion

As it is understood from the result, it is seen that few theses are produced in the history education and comparative education themes of other countries. The lack of a method section in 28% of graduate theses shadows the quality and reliability of theses produced in these fields.

Giriş

19. Yüzyıl’da eğitim alanında yapılan reformların arasında Darü’l-fünun’ un kurulması çalışmalarının ayrı bir yeri vardır. Batılı tarzda bir üniversite olarak kurulan Darü’l-fünun’ a, ilk aşamada kitap hazırlamak amacıyla Encümen-i Dâniş (1851) kurulmuştur (Arslan, 2009). Encümen-i Dâniş, bizim uluslararası ilim ve düşünce dünyasıyla ilişkimizi sağlayacak bir kurumdu (Dervişoğlu, 2015). Bu dönemde milliyetçiliğin yükselişi, ortaya çıkan ulus devletler, bilimsel (profesyonel) tarih yazımı anlayışı ve Avrupa üniversitelerinde oluşturulan tarih programları ile paralel olarak 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren tarih eğitiminin amaçları, yöntemi ve sorunlarıyla ilgili ilk akademik çalışmalar ortaya çıkmaya başlar. Türkiye’de tarih eğitimiyle ilgili II. Meşrutiyet’ten itibaren başlayan tartışma ve reform çalışmalarında Selim Sabit Efendi, Mustafa Satı Bey, İhsan Sungu ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu gibi eğitimcilerin büyük katkıları olmuştur (Safran ve Ata, 2006). Atatürk, Milli Mücadele yıllarında Yunan, İtalyan ve diğer ulusların tarihi esaslara dayanarak Anadolu toprakları üzerinde hak iddia etmelerinden dolayı, 1930’lu yıllarda “Türk Tarih Tezi” adı altında karşı bir görüş ortaya attı (Bayat, 2015). Tez, sadece geçmişle hesaplaşmanın bir ürünü değil, aynı zamanda Türk tarihini, bu yeni tarih tablosu içinde geçmiş ile geleceğin birleştiği ve Türk ulusunun özelliklerini, ulusal kültürü ve Türk’ün millî kimliğini ortaya çıkarmak amacıyla millî benliği güçlendirmenin bir kaynağı olacaktı (Köken, 2002). 1950-1960 yıllarında verilen tarih eğitimiyle tek tip vatandaş yetiştirmek amaçlanmış; tarih ders kitapları ve müfredat programı bu anlayışa göre

hazırlanmıştır. 1970’li yıllarda ise tarih anlayışında meydana gelen değişiklikler nedeniyle tarih ders kitaplarında Türklerin İslam tarihindeki yerinin önemi üzerinde durularak tarih müfredat programlarında İslam Tarihi ve Türk İslam Tarihi’ne yer verilmiştir (Öztürk, 2012).

Türkiye’de son 40 yılda gerçekleştirilen kongre, sempozyum, kitap ve tez çalışmalarında tarih eğitime yönelik çalışmaların büyük bir ivme kazandığını görülmektedir. Bu alanda geniş etkili ilk çalışma 1975 yılında Türk Felsefe Kurumu’nun yapmış olduğu “Türkiye’de Tarih Eğitimi” sempozyumlarıdır. Bu ilk sempozyumlardan sonra 1994 Buca Sempozyumuna kadar on sekiz yıl süren uzun bir sessizlik ortamı oluşmuştur. Buca Sempozyumu ile belki de ciddi bir ivme kazanan tarih eğitimi ve sorunları üzerine çalışmalar devam etti. 1995’te Boğaziçi Üniversitesi’nde “Tarihte Öteki Sorunu ve Tarih Eğitimi” adıyla bir toplantı gerçekleştirildi (Turan ve Aslan, 2016). 2010 yılında Atatürk Üniversitesi öncülüğünde başlatılan “Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu” düzenli olarak önceleri iki yılda bir 2018’ den itibaren her yıl toplanmaya devam etmektedir.

Yapılan literatür taraması sonucunda sosyal alanlarda hazırlanmış tezlerin hem içerik analizinin yapıldığı hem de doküman analizinin yapıldığı onlarca akademik çalışma karşımıza çıkmaktadır. Bu alanlar içinde Sosyal Bilgiler Eğitime yönelik hazırlanmış tezleri inceleyen ilk çalışma Oruç ve Ulusoy’un (2008), “Sosyal Bilgiler Öğretimi Alanında Yapılan Tez Çalışmaları” isimli çalışmasıdır. Bu araştırma ile yazarlar; 2000-2007 yılları arasını kapsayan sosyal bilgiler eğitimi ile ilgili yayınlanan tezleri incelenmişler, tezlerle ilgili eleştirilere ve tespitlere yer vermişlerdir. Diğer çalışmalar ise sırasıyla, Tarman, Acun ve Yüksel’in (2010), Şahin, Göğebakan Yıldız ve Duman’ın (2011), Tarman, Güven ve Ataşlı’ nın (2011), Dilek, Baysan ve Öztürk’ ün (2018), Haçat ve Demir’in (2018), Sezer, İnel ve Gökalp’in (2019), Yaylacı ve Büyükalan’ a (2020) ait çalışmaların hepsi Türkiye’de sosyal bilgiler eğitimi alanında hazırlanmış lisansüstü tezlerin gerek içerik analizi gerekse doküman analizinin yapıldığı makale çalışmalarıdır. Bunlardan farklı olarak Canbulat, Avcı ve Sipahi’ nin (2016) “ABD ve Kanada’da Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanındaki Tezlerin Değerlendirilmesi” başlıklı çalışma ile bu ülkelerde sosyal bilgiler eğitiminde en çok eğitim programı, kitap-kişi inceleme, vatandaşlık eğitimi, küresel eğitim, öğretmen yetiştirme konularında çalışıldığı bulgularına ulaşılmıştır.

Diğer sosyal alanlarda yapılan çalışmalara baktığımızda ise Sönmez, Meray ve Kaymakçı (2009) tarafından “Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi Alanında Yapılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi” konulu çalışma karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada Türkiye’de vatandaşlık ve insan hakları eğitimi üzerine yapılan tezler konu ve yöntem açısından ortaya konulmuştur. TC İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük eğitimi alanında hazırlanmış tezleri inceleyen iki çalışma karşımıza çıkmaktadır. Bunlar: Kaymakçı ve Er’ in (2009) ve Tangülü ve Karpınar’ ın (2019) çalışmalarıdır. Şahin, Gövercin Çetinoğlu ve Ayvaz’ ın (2013) “Türkiye’de Öğretmen Eğitiminin Tarihçesi İle İlgili Tezler Üzerine Bir Değerlendirme” başlıklı çalışmada en çok köy enstitülerine yönelik tez çalışması yapıldığı bulgulanmıştır.

Türkiye’de tarih eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi konulu, biri tez biri makale olmak üzere iki çalışma vardır. Bunlardan ilki; Turan ve Aslan’ın (2016) “Ulusal Tez Merkezi ve Proquest Veri Tabanında Yer Alan Tarih Eğitimi Tezlerinin Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmasıdır. Söz konusu çalışmanın amacı; Türkiye’de tarih eğitimi üzerine hazırlanmış tezleri araştırma konusu, kullanılan yöntem ve veri toplama araçları gibi farklı kriterler

açısından değerlendirmek ve elde edilen sonuçları Proquest veri tabanında yer alan farklı ülkelere ait tarih eğitimi tezleri ile karşılaştırmaktır. Türkiye, ABD ve Kanada’daki tarih eğitimi tezlerini karşılaştıran bu çalışma, Türkiye’deki tarih eğitimi konulu 98 lisansüstü tez ölçüt olarak hazırlanmıştır. Bir diğer çalışma ise, Bay (2019) tarafından hazırlanmış olan “2002-2015 Yılları Arasındaki Tarih Eğitimi-Öğretimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasıdır. Bu çalışmada 83 yüksek lisans, 28 doktora tezi olmak üzere toplam 111 tarih eğitimi-öğretimi alanında yapılan tezlerin konularına, araştırma yöntemine, araştırma desenine, katılımcı türüne, veri toplama tekniklerine ve veri analiz tekniklerine göre dağılımları belirlenmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılmış lisansüstü tezleri incelemek ve bu çalışmalardan elde edilen sonuçlardan hareketle tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında çeşitli öneriler geliştirmektir. Daha önce hazırlanan Turan & Aslan’ın (2016) çalışmasında 98, Bay’ın (2019) çalışmasında 111 tarih eğitimi konulu lisansüstü tezler incelenmiştir. Bu çalışmada ise; tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış toplam 305 lisansüstü tez incelenmiştir. Bu yönüyle araştırmanın alana katkı sağlayacağı umulmaktadır. Bu araştırma, Ulusal Tez Merkezi’nde, 01.08.2019 tarihine kadar yapılan tarama sonucuyla sınırlıdır.

Araştırmanın problem cümlesi “Türkiye’de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığıyla ilgili yapılmış tezler bazı ölçütlere göre nasıl bir dağılım göstermektedir” şeklinde belirlenmiştir. Buna bağlı olarak alt problemler ise; “Türkiye’de tarih eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin; a) türüne (yüksek lisans- doktora) b) yazarlarının cinsiyeti c) yapılış yıllarına, d) yapıldığı üniversitelerine, e) hazırlandığı enstitülerine f) danışmanların unvanlarına, g) araştırma desenine, h) konularına (temalarına) göre nasıl bir dağılım görülmektedir” şeklinde dizayn edilmiştir.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yapılmıştır. Nitel durum çalışmalarında, bir duruma ilişkin etkenler (ortam, birey, olaylar, süreçler, vb) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanır. Toplanan veriler betimsel analiz ile incelenmiştir. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evren-örneklemi, Ulusal Tez Merkezi’ndeki ayrıntılı tarama seçeneğiyle “tarih eğitimi”, “tarih öğretimi”, “tarih yazımı”, “tarih yazıcılığı”, “tarih ders kitapları”, “lise tarih” ile “tarih ve öğretmen” anahtar kelimeleriyle toplamda 345 teze ulaşılmıştır. Tezlerin hepsi tek bir Excel dosyasında birleştirilmiş, farklı anahtar kelimelerde tekrarlanan tezler, özeti olmayan ve konuyla ilgisi olmayan 40 tez çıkarılmıştır. Toplamda 251’i yüksek lisans, 54’ü

doktora olmak üzere toplam 305 tez çalışma kapsamına alınmıştır. Çalışma Ulusal Tez Merkezinin online olarak hizmet verdiği lisansüstü ulaşılan tezlerle yürütüldüğü için etik kurul onayı gerekmemektedir.

Veri Toplaması ve Çözümlemesi

Araştırmanın ilk aşamasında Ulusal Tez Merkezi'ndeki ayrıntılı tarama seçeneğiyle "tarih eğitimi", "tarih öğretimi", "tarih yazımı", "tarih yazıcılığı", "tarih ders kitapları", "lise tarih", ile "tarih ve öğretmen" anahtar kelimelerinde geçen tezlere ulaşılmıştır. "Tarih eğitimi" anahtar kelimesiyle 48, "tarih öğretimi" anahtar kelimesi ile 92, "tarih yazımı" anahtar kelimesi ile 43, "tarih yazıcılığı" anahtar kelimesi ile 16, "tarih ders kitapları" anahtar kelimesi ile 61, "lise tarih" anahtar kelimeleri ile 33, "tarih-öğretmen" anahtar kelimesi ile 52 olmak üzere toplamda 345 teze ulaşılmıştır. Tezlerin hepsi tek bir Excel dosyasında birleştirilmiş, farklı anahtar kelimelerde tekrarlanan aynı tezler ve konu ile alakası olmayan 40 tez çıkarılmış ve 251'i yüksek lisans, 54'ü doktora olmak üzere toplam 305 tez çalışma kapsamına alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde Türkiye'de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılan lisansüstü tezlerin; türüne, yazarların cinsiyetlerine, yapılış yıllarına, hazırlandığı üniversitelere, enstitülere, danışmanların unvanlarına, çalışma desenine, konularına ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Tezlerin Türüne İlişkin Bulgular

Araştırmanın ilk alt problemi "Türkiye'de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılan lisansüstü tezlerin türüne göre nasıl bir dağılım göstermektedir" olarak belirlenmiştir. Tezlerin türlerine göre incelendiğinde 251'inin yüksek lisans, 54'inin doktora olduğu belirlenmiştir.

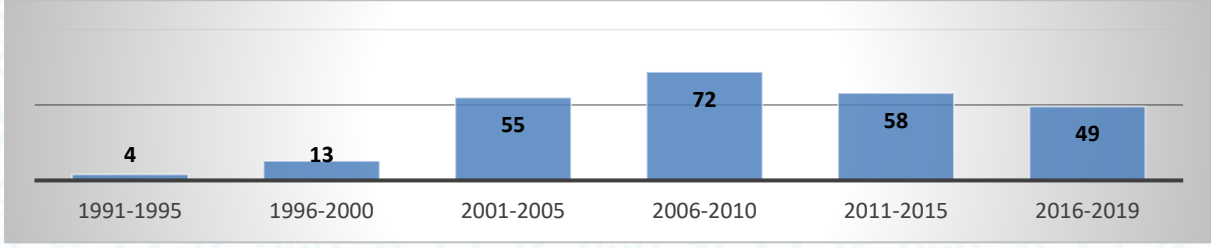
Tezlerin Yazarlarının Cinsiyetlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi "Türkiye'de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılan lisansüstü tezlerin yazarlarının cinsiyetlerine göre nasıl bir dağılım göstermektedir" olarak belirlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda yüksek lisans tezlerinin 144'ünün erkek, 107'sinin kadın yazarlar tarafından, doktora tezlerinin ise 36'sı erkek, 18'i kadın yazarlar tarafından yazıldığı tespit edilmiştir.

Tezlerin Yapılış Yıllarına İlişkin Bulgular

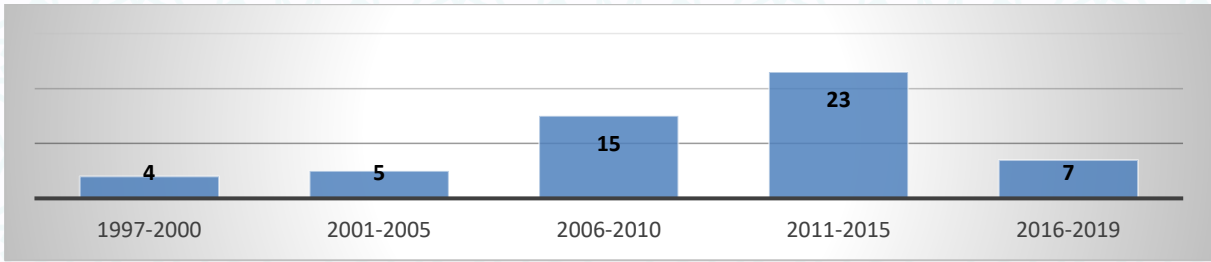
Araştırmanın üçüncü alt problemi "Türkiye'de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılan lisansüstü tezlerin yapılış yıllarına göre nasıl bir dağılım göstermektedir" olarak belirlenmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular aşağıdaki iki şekilde gösterilmiştir.

Şekil 1. Yüksek Lisans Tezlerinin Yıllarına Göre Dağılımı

Şekil 1’de tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin yıllara göre dağılımları görülmektedir. Yüksek lisans tezleri yıllara göre dağılımı incelendiğinde ilk yüksek lisans tezinin 1991’de yapılan iki tez çalışması olduğu tespit edilmiştir. Bunlardan ilki Gazi Üniversitesi’nde Kemal Koçak tarafından hazırlanan “Cumhuriyet Döneminde Tarih Öğretimi ve Tarih Çalışmaları (1923-1960)” konulu tez çalışması diğeri ise Hacettepe Üniversitesi’nde Metin Yaşar tarafından hazırlana “Lise Tarih Dersi Öğretmen Notlarının Değerlendirilmesi İle İlgili Bir Araştırma” adlı tez çalışmalarıdır. Yüksek lisans tezlerinin yıllara göre dağılımına bakıldığında 2001 yılından sonra çift hanelere çıktığı ve 2019 yılına kadar 10 ile 19 arasında dalgalandığı gözlenmiştir. 2006-2010 yılları arası 72 teze en fazla yüksek lisans tezi üretilen dönem olmuştur.

Şekil 2. Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

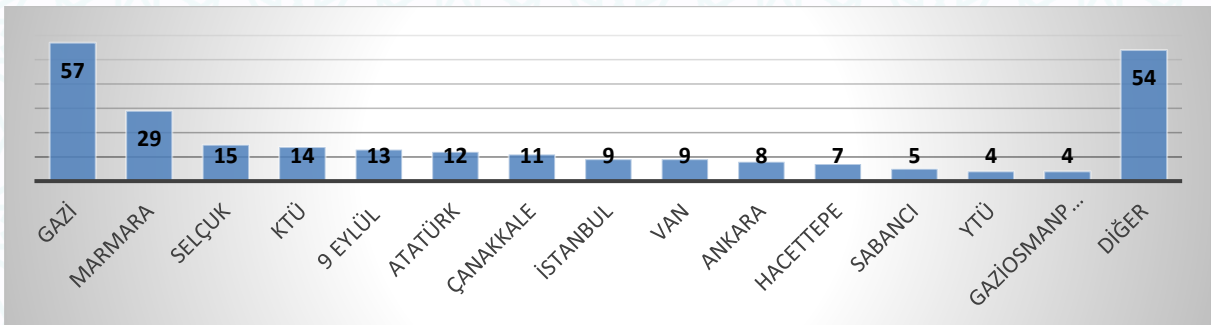

Şekil 2’de tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış doktora tezlerinin yıllara göre dağılımları görülmektedir. Doktora tezleri yıllara göre dağılımı incelendiğinde ilk tezin Hacettepe Üniversitesinde 1997 yılında Suavi Aydın tarafından “Kültür- Kimlik Modelleri Açısından Türk Tarihi” konulu tezin olduğu belirlenmiştir. Doktora tezlerinin 23 teze en fazla 2011-2015 yılları arasında yazıldığı tespit edilmiştir.

Tezlerin Yapıldığı Üniversitelere İlişkin Bulgular

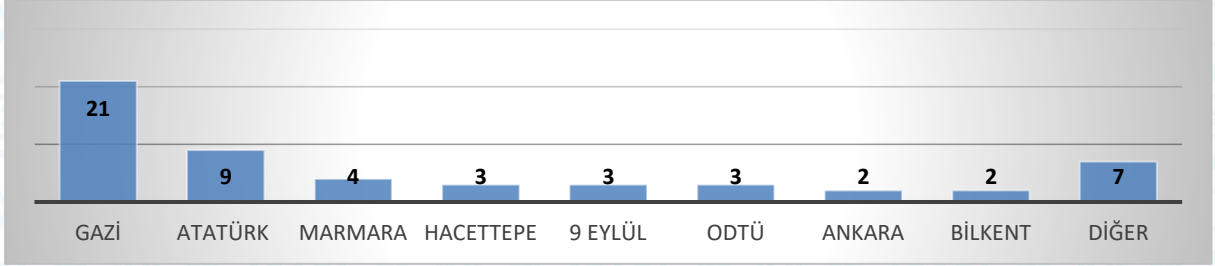
Araştırmanın dördüncü alt problemi “Türkiye’de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılan lisansüstü tezlerin yapıldığı üniversitelere göre nasıl bir dağılım göstermektedir” olarak belirlenmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular aşağıdaki şekillerde gösterilmiştir.

Şekil 3. Yüksek Lisans Tezlerinin Yapıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Şekil 3'te tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin yapıldığı üniversitelere göre dağılımları görülmektedir. Üniversiteler içerisinde toplam 251 tezden 57 tezin Gazi Üniversitesi'nde yapıldığı görülmektedir. Gazi Üniversitesini sırasıyla Marmara (29), Selçuk (15), Karadeniz Teknik (14), Dokuz Eylül (13), Atatürk (12), Çanakkale On Sekiz Mart (11), İstanbul (9), Van Yüzüncü Yıl (9), Ankara (8), Hacettepe (7), Sabancı (5), Yıldız Teknik (4), Gaziosmanpaşa (4) üniversiteleri takip etmektedir. Diğer sütunundaki 54 tez farklı üniversitelerde üretilen 3'er, 2'şer ve 1'er adet tezi simgelemektedir.

Şekil 4. Doktora Tezlerinin Yapıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Şekil 4'de tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış doktora tezlerinin yapıldığı üniversitelere göre dağılımları görülmektedir. Üniversiteler içerisinde toplam 54 doktora tezinden 21 tezin Gazi Üniversitesi'nde yapıldığı görülmektedir. Gazi Üniversitesini sırasıyla Atatürk (9), Marmara (4), Hacettepe (3), Dokuz Eylül (3), ODTÜ (2), Ankara (2), Bilkent (2) üniversiteleri takip etmektedir. Diğer sütunundaki 7 tez farklı üniversitelerde üretilen 1'er adet tezi simgelemektedir.

Tezlerin Yapıldığı Enstitülere İlişkin Bulgular

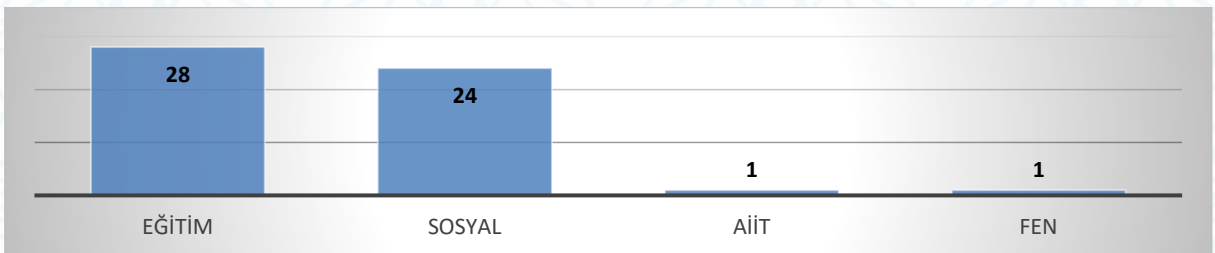
Araştırmanın beşinci alt problemi "Türkiye'de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılan lisansüstü tezlerin yapıldığı enstitülere göre nasıl bir dağılım göstermektedir" şeklindedir. Bu alt probleme yönelik bulgular şekil 5 ve 6'da gösterilmiştir.

Şekil 5. Yüksek Lisans Tezlerinin Yapıldığı Enstitülere Göre Dağılımı

Şekil 5'de tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin yapıldığı enstitülere göre dağılımları görülmektedir. Grafikte de görüldüğü gibi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ile Sosyal Bilimler Enstitüsü 121'er teze eşit konumdadır.

Şekil 6. Doktora Tezlerinin Yapıldığı Enstitülere Göre Dağılımı

Şekil 6’da tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış doktora tezlerinin yapıldığı enstitülere göre dağılımları görülmektedir. Bu dağılıma göre, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde 28, Sosyal Bilimler Enstitüsünde 24, AİT ve Fen Bilimleri Enstitülerinde 1’er tezin üretildiği tespit edilmiştir.

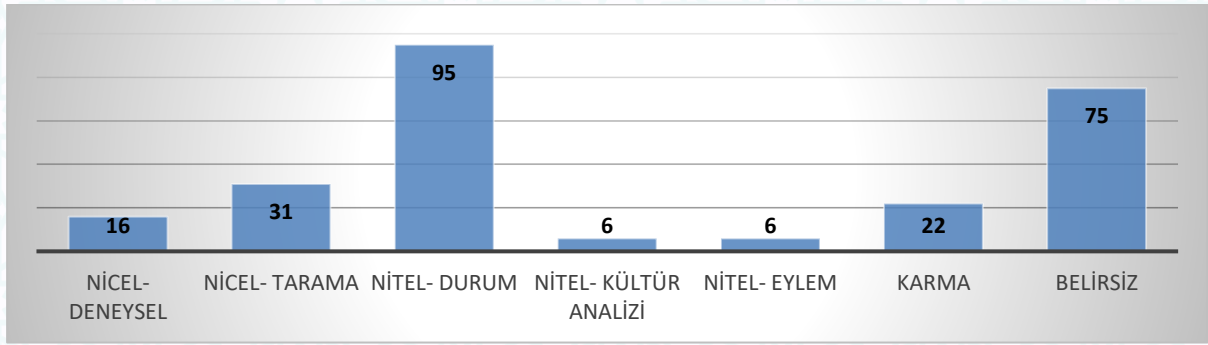
Tezleri Yöneten Danışmanların Unvanlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “Türkiye’de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılan lisansüstü tezleri yöneten danışmanların unvanlarına göre nasıl bir dağılım göstermektedir” olarak belirlenmiştir. Toplam 251 yüksek lisans tezlerinin 108’i doktor öğretim üyesi, 78’i profesör ve 65’i doçent unvanlı öğretim üyeleri tarafından yönetildiği belirlenmiştir. Toplam 54 doktora tezlerinin 35’i profesör, 12’si doktor öğretim üyesi ve 7’si doçent unvanlı öğretim üyeleri tarafından yönetilmiştir.

Tezlerde Kullanılan Araştırma Desenlerine İlişkin Bulgular

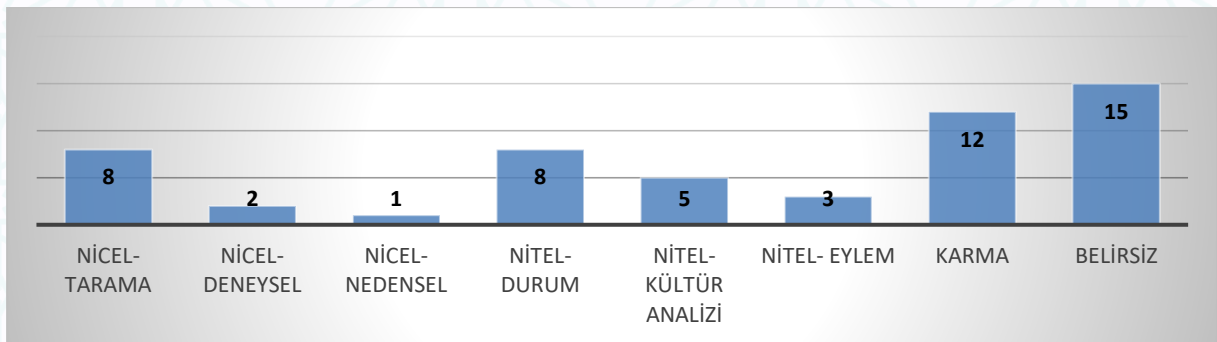
Araştırmanın yedinci alt problemi “Türkiye’de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılan lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma desenlerinin dağılımı nasıldır?” olarak belirlenmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular şekil 7 ve 8’de gösterilmiştir.

Şekil 7. Yüksek Lisans Tezlerinin Desenlerine Göre Dağılımı

Şekil 7’de tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış yüksek lisans tezlerinde kullanılan araştırma desenlerine göre dağılımları görülmektedir. “Nitel-Durum” çalışması 95 teze ilk sırada yer alan desen iken 75 tez’ in çalışma deseninin “Belirsiz” olduğu tespit edilmiştir. Ardından sırasıyla “Nitel-Tarama” deseni 31, nicel ve nitel desenlerin birlikte kullanıldığı “Karma” yöntem 22, “Nitel-Deneysel” desen kullanıldığı tez sayısı 16’dır. 6’şar teze “Nitel-Kültür Analizi” ve “Nitel-Eylem” desenlerinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Şekil 8. Doktora Tezlerinin Desenlerine Göre Dağılımı

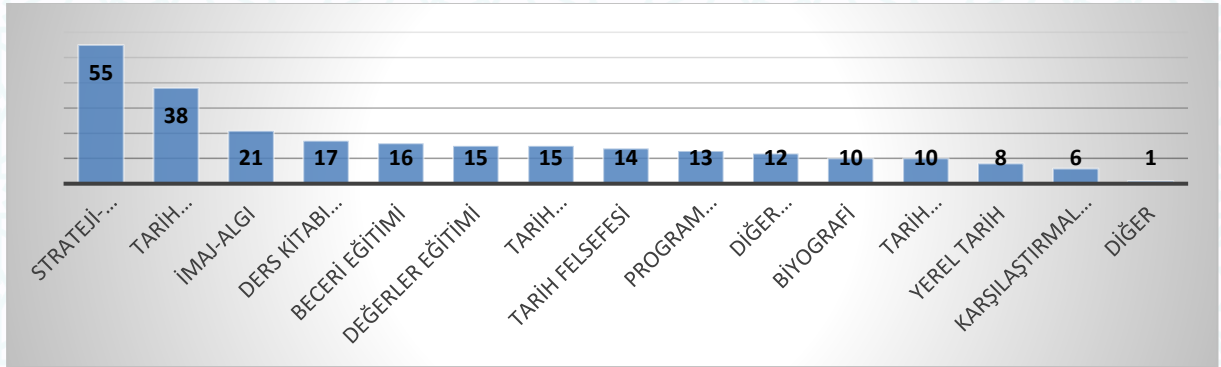
Şekil 8’de tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış doktora tezlerinde kullanılan araştırma desenlerine göre dağılımları görülmektedir. Dağılıma bakıldığında 54 doktora tezinin 15’inin araştırma deseninin “Belirsiz” olduğu dikkat çekmektedir. Tezlerden

12'sinin hem nicel hem nitel araştırma desenlerinin birlikte kullanıldığı "Karma" yöntemin olduğu belirlenmiştir. Diğer tezlerin desenleri ise şöyle sıralanmaktadır; "Nicel-Tarama" 8, "Nicel-Deneysel" 2 ve "Nicel-Nedensel" 1'er adet tezlerden oluşken "Nitel-Durum" 8, "Nitel-Kültür Analizi" 5, "Nitel-Eylem" 3 olduğu tespit edilmiştir.

Tezlerin Konularına İlişkin Bulgular

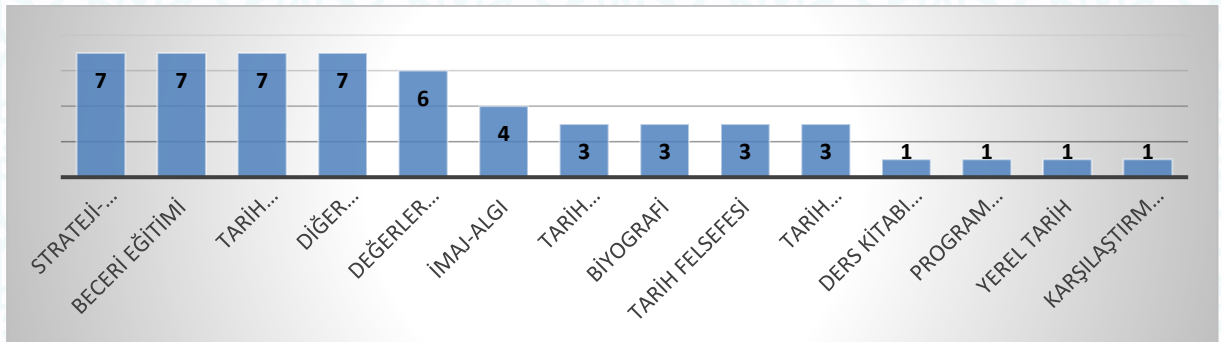
Araştırmanın sekizinci alt problemi "Türkiye'de tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarih yazıcılığı alanlarında yapılan lisansüstü tezlerin konuları (temaları) nasıl bir dağılım göstermektedir" olarak belirlenmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular aşağıdaki iki şekilde gösterilmiştir.

Şekil 9. Yüksek Lisans Tezlerinin Konularına (Temalarına) Göre Dağılımı

Şekil 9'da tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin konularına göre dağılımları görülmektedir. Dağılıma bakıldığında 55 tez ile "Strateji-Yöntem-Teknik" teması ilk sırada yer almaktadır. Sırasıyla diğer temalar da şöyle sıralanmaktadır; "Tarih Yazıcılığının Tarihçesi" temasına ait 38, "İmaj-Algi" temasına ait 21, "Ders Kitabı İnceleme" temasına ait 17, "Beceri Eğitimi" temasına ait 16, "Değerler Eğitimi" temasına ait 15, "Tarih Öğretmenleri ve Sorunları" temasına ait 15, "Tarih Felsefesi" temasına ait 14, "Program Değerlendirme" temasına ait 13, "Diğer Ülkelerin Tarih Eğitimi" temasına ait 12, "Biyografi" temasına ait 10, "Tarih Eğitiminin Tarihçesi" temasına ait 10, "Yerel Tarih" temasına ait 8, "Karşılaştırmalı Eğitim" temasına ait 6'dır.

Şekil 10. Doktora Tezlerinin Konularına (Temalarına) Göre Dağılımı

Şekil 10'da tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış doktora tezlerinin konularına göre dağılımları görülmektedir. Dağılıma bakıldığında "Strateji-Yöntem-Teknik", "Beceri Eğitimi", "Tarih Yazıcılığının Tarihçesi" ve "Diğer Ülkelerin Tarih Eğitimi" temalarında 7'şer adet tezin üretildiği görülmektedir. Bu temaları sırasıyla "Değerler Eğitimi" temasına ait 6, "İmaj-Algi" temasına ait 4 tez izlemektedir. 3'er tez ile "Tarih Öğretmenleri ve Sorunları", "Biyografi", "Tarih Felsefesi" ve "Tarih Eğitiminin Tarihçesi" temalarında

hazırlanmıştır. “Ders Kitabı İnceleme”, “Program Değerlendirme”, “Yerel Tarih” ve “Karşılaştırmalı Eğitim” temalarında da 1’er tezin yazıldığı bulgulanmıştır.

Sonuç

Türkiye’de tarihin önemi her daim çok önemsenmiş “geçmişini bilmeyen insan geleceğine yön veremez” ifadesi adeta resmi bir düstur haline gelmiştir. Durum böyleyken tarih eğitimiyle ilgili çalışmaların henüz çok yeni olduğu görülmektedir. Ulusal Tez Merkezi’nin verilerine göre, Türkiye’de tarih eğitimine yönelik tespit edilen ilk tez çok geç bir döneme, 1991 yılına aittir (her ne kadar Turan ve Aslan’ın (2016) çalışmasında Türkiye’de tarih eğitimine yönelik ilk çalışma Kesler’in (1986) “Dar’ul-Fünun Edebiyat Fakültesinde Tarih Öğretimi ve Son Devir Tarih Hocaları” konulu yüksek lisans tezi olduğu belirtilmişse de Kesler’in tezine Ulusal Tez Merkezi veri tabanında ulaşılamadığı için bu çalışmaya dahil edilmemiştir).

Yüksek lisans düzeyinde en fazla tezin 2006-2010 yılları arasında yapıldığı, doktora düzeyinde en fazla tezin 2011-2015 evresinde hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, yüksek lisans mezunlarının büyük bir bölümünün doktora eğitimine devam ettiği şeklinde yorumlanabilir. Bu dönemlerden sonra lisansüstü tezlerde büyük oranda azalma görülmektedir. Bunun nedeni ise; 2013 yılında YÖK’ün Eğitim Fakültelerinde alan öğretmenliği programlarını kapatması ve bir yıl sonra tekrar açması, kontenjanlarının 20 öğrenciyle sınırlı tutması sonucunda daha az lisans mezununa, buna bağlı olarak daha az öğrencinin lisansüstü eğitimine devam etmesine, ayrıca öğrencilerin alan öğretmenliğine ve bu alanda lisansüstü çalışmaya karşı daha isteksiz bir tutum sergilemesine neden olmuş olabilir.

Lisansüstü tezlerin yapıldığı üniversitelere bakıldığında Gazi Üniversitesi’nin hem yüksek lisans (57) hem doktora (21) tezlerinde diğer üniversitelerden açık ara önde olduğu görülmektedir. Bunun temel nedeni, 1997 yılında eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması ve 35. madde ile diğer üniversitelerdeki araştırma görevlilerinin önemli bölümünün Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde görevlendirilmesiyle açıklanabilir. Kaymakçı ve Er’in (2009), Tarman, Acun ve Yüksel’in (2010), Şahin, Göğebakan Yıldız ve Duman’ın (2011) çalışmalarında da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Şahin, Göğebakan Yıldız ve Duman (2011) bu durumu Gazi Üniversitesinin öğretim üyesi kadrosuyla ve öğrenci potansiyeli ile açıklamaktadır.

Lisansüstü tezleri yöneten danışmanların unvanlarına bakıldığında yüksek lisans tezlerini yönetenlerin çoğunlukla doktor öğretim üyesi, doktora tezlerini yönetenlerin ise büyük çoğunlukla profesör ünvanlı öğretim üyeleri olduğu görülmektedir. 90’ların ikinci yarısından 2010’lara kadar doçentlik aşamasına gelebilen öğretim üyesinin azlığı ve doçentlik süresinin diğerlerine nazaran daha kısa olması hesaba katıldığında bu anlaşılır bir durumdur.

Tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin çalışma desenlerine bakıldığında, %37 ile en çok nitel yöntemlerden “Durum Analizi” deseninin kullanıldığı görülmektedir. Fakat Turan ve Aslan’ın (2016) çalışmasında, bu araştırmadan farklı olarak, Türkiye’de tarih eğitimi konusunda yapılmış olan lisansüstü tezlerde en çok nicel analizlerin kullanıldığı, fakat 2008’den bu yana nitel çalışmaların çoğaldığı yönünde bir sonuca

ulaşmıştır. Bir diğer şaşırtıcı sonuç ise, Türkiye’de tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin %29’u doktora tezlerinin de % 27’sinin çalışma desenleri “Belirsiz” dir. “Belirsiz” olma durumunun temel nedeni 1997 sonrasında eğitimin yeniden yapılandırıldığını bu süreçte eğitim bilimleri enstitüleri kurulana kadar eğitim tezlerinin sosyal bilimler enstitülerinde yapılması dolayısıyla bu çerçevede eğitim araştırmalarında bir yöntem sorunu yaşanması olabilir. Çünkü tezler eğitim tezi olmasına rağmen sosyal bilimler enstitüsü kılavuzuna uygun hazırlanmıştır. Dolayısıyla ilk tezlerde enstitü ve alan uyumsuzluğu yaşanmış ilerleyen evrelerde eğitim bilimleri enstitüleri de kuruluş aşamasında olduğu için yine yazım kılavuzlarını oluşturana kadar geçen dönemde bazı aksaklıklar olmuş bu karışıklık da tezlere yöntemsel olarak yansımıştır. Zamanla sistem oturmasına rağmen yakın tarihli tezlerde dahi yöntemsel sorunların varlığı bilimsel araştırma yöntemleri konusunda lisansüstü programlarda yeterli bilgi ve becerinin kazandırılmadığının ya da tez onay işlemlerinde bu önemli konuya dikkat edilmediğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir/değerlendirilebilir.

Tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış lisansüstü tezlerin konularına (temalarına) bakıldığında en çok “Strateji-Yöntem-Teknik” temasında tez üretildiği görülmektedir. Bu çalışmaya paralel olarak Kaymakçı ve Er’in (2009), Turan ve Aslan’ın (2016) ve Bay’ın (2019) çalışmalarında da Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlerin araştırma konularına bakıldığında tarih eğitiminde farklı yöntem ve materyalleri kullanmayı amaçlayan, böylece tarih eğitiminde var olan sorunları gidermeyi veya azaltmayı amaçlayan tezlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bu durum akademisyenler arasında tarih öğretiminde geleneksel anlayışın dışına çıkılarak yeni yaklaşımları benimsemek yönünde bir eğilim olduğunu göstermektedir.

Tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin “İmaj-Algı”, “Ders Kitabı İnceleme”, “Beceri Eğitimi”, “Değerler Eğitimi”, “Tarih Öğretmenleri ve Sorunları”, “Tarih Felsefesi”, “Program Değerlendirme”, “Diğer Ülkelerin Tarih Eğitimi” temaları sayı açısından birbirine yakın değerlerde olup 10-20 arasında değişmektedir. Diğer taraftan “Biyografi”, “Tarih Eğitiminin Tarihçesi”, “Yerel Tarih” ve “Karşılaştırmalı Eğitim” temalarındaki sayı 10 ve altı olup en az çalışılan konulardır. Tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı konularında hazırlanmış doktora tezlerinde en çok “Strateji-Yöntem-Teknik”, “Beceri Eğitimi”, “Tarih Yazıcılığının Tarihçesi” ve “Diğer Ülkelerin Tarih Eğitimi” konularına çalışıldığı görülmektedir. Buna karşılık en az; “Ders Kitabı İnceleme”, “Program Değerlendirme”, “Yerel Tarih” ve “Karşılaştırmalı Eğitim” konularında çalışıldığı ortaya çıkmıştır. Son zamanlarda tarih eğitiminde yapılan akademik çalışmalarda kadın imajı, Türk imajı ve algısı, diğer ülkelerin ders kitaplarının incelenmesi popülerlik kazanmaya başladığı görülmektedir.

Çalışmanın sonuçlarına göre tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı alanlarına iki öneride bulunulmuştur. Bunlardan ilki; Türkiye’de tarih eğitimini yeni yaklaşımlar doğrultusunda geliştirilmesi için özellikle gelişmiş ülkelerin tarih eğitimini inceleyen ve karşılaştırmalı tarih eğitimi tezlerinin sayısı artırılmalıdır. Diğeri ise; Türkiye’de ki tarih eğitimi, öğretimi ve yazıcılığı alanlarındaki lisansüstü tezlerin %28’inde yöntem bölümünün olmaması tarih eğitimi alanlarında yazılan tezlerin niteliğine ve güvenilirliğine gölge düşürmektedir. Bu açıdan

lisansüstü öğrencilerin akademik yazım ve bilimsel araştırma yöntemleri konularında gelişimlerine önem verilmeli ve bu konuda bir standart sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Arslan, F. (2009). Encümen-İ Daniş ve Osmanlı aydınlanması. *Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), s. 422-441.
- Bay, E. (2019). *2002-2015 yılları arasındaki tarih eğitimi-öğretimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin bazı değişkenlere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Bayat, S. (2015). Osmanlı Devleti’nden Cumhuriyet’e geçişte tarih yazıcılığı ve cumhuriyet dönemi harf devriminin tarih yazımına etkisi. *I. Uluslararası Türklerde Tarih Bilinci ve Tarih Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Bülent Ecevit Üniversitesi, Türk Tarih Kurumu, 23-25 Ekim 2015, Zonguldak, 7, 95-102.
- Canbolat, T., Avcı, G., ve Sipahi, S. (2016). ABD ve Kanada’da sosyal bilgiler eğitimi alanındaki tezlerin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), s. 351-370.
- Dervişoğlu, F. M. (2015). *Türk tarih düşüncesinin modernleşmesi*. İstanbul: Ötüken.
- Dilek, A., Baysan, S., ve Öztürk, A. A. (2018). Türkiye’de sosyal bilgiler eğitimi üzerine yapılan yüksek lisans tezleri: Bir içerik analizi çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Güz 2018 s. 581-602.
- Haçat, S. O., ve Demir, F. B. (2018). Sosyal bilgiler eğitimi üzerine yapılan doktora tezlerinin değerlendirilmesi (2002-2018). *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*. 6(15), s. 948-973.
- Kaymakçı, S., ve Er, H. (2009). T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretimi üzerine yapılan tezlerin analizi. *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 5(9), s. 166-180.
- Kesler, F. (1984). *Darü'l-fünun Edebiyat Fakültesinde tarih öğretimi ve son devir tarih hocaları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türk-İslam Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara.
- Köken, N. (2002). *Cumhuriyet Dönemi tarih anlayışları ve tarih eğitimi 1923-1960* (Yayımlanmamış doktora Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Oruç, Ş., ve Ulusoy, K. (2008). Sosyal bilgiler öğretimi alanında yapılan tez çalışmaları. *Selçuk Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, s. 121-132.
- Öztürk, S. (2012). *Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersi konusunda öğretmen görüşleri (Trabzon ili örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

- Safran, M., ve Ata, B. (2006). Barışçı tarih öğretimi üzerine çalışmalar. *Tarih Eğitimi Makale Ve Bildiriler*, Ankara: Gazi.
- Sezer, A., İnel, Y., ve Gökalp, A. (2019). Çalışma grubu sosyal bilgiler öğretmenleri olan Türkiye'deki lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, s. 1-17.
- Sönmez, Ö. F., Merey, Z., ve Kaymakçı, S. (2009). Vatandaşlık ve insan hakları eğitimi alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Avrupa Birliği, Demokrasi, Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimi Sempozyumu, Uşak Üniversitesi, Avrupa Birliği Araştırma ve Uygulama Merkezi*, 28-30 Mayıs, 2009.
- Şahin, M., Çetinoğlu, Gövercin, A., ve Ayvaz S. (2013). Türkiye'de öğretmen eğitiminin tarihçesi ile ilgili tezler üzerine bir değerlendirme. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(27), s. 494-504.
- Şahin, M., Gögebakan, Yıldız, D., ve Duman, R. (2011). Türkiye'deki sosyal bilgiler eğitimi tezleri üzerine bir değerlendirme. *Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), s. 96-121.
- Tarman, B., Acun, İ., ve Yüksel, Z. (2010). Sosyal bilgiler eğitimi alanındaki tezlerin değerlendirilmesi. *Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), s. 725-746.
- Tarman, B., Güven, C., ve Aktaşlı, İ. (2011). Türkiye'de sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin değerlendirilmesi ve alana katkıları. *SÜ Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, s. 391-410.
- Tangülü, Z., ve Karapınar, O. (2019). T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi konuları üzerine yapılan lisansüstü tezlerin eğilimleri. *Pamukkale Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını*, 2(18), s. 1487-1506. DOI:10.33431/belgi.578783.
- Turan, İ., ve Aslan, H. (2016). YÖK tez merkezi ve Proquest veri tabanında yer alan tarih eğitimi tezlerinin değerlendirilmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), s. 982-1001.
- Yaylacı, Z., ve Büyükalın, F. (2019). Sosyal bilgiler eğitiminde öğretmen görüşüne başvuru olan tezlerin tematik açıdan incelenmesi (2005-2017). *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (1), s. 1-19.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.